

Dosarul nr.2rac-207/22
2-20021026-01-2rac-05092022

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: L. Ciubotaru)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud.: L. Pruteanu, I. Țurcan, I. Cotruță)

ÎNCHEIERE

26 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată "Ergolemn", reprezentată de avocatul Cireș Isae,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată "Ergolemn" împotriva Societății cu Răspundere Limitată "Elio Design" cu privire la încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2022, prin care s-a respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată "Ergolemn", s-a admis apelul incident al Societății cu Răspundere Limitată "Elio Design" și s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 06 iulie 2021,

c o n s t a t ă :

La 13 februarie 2020, S.R.L. "Ergolemn" a depus cerere de chemare în judecată prin care a solicitat încasarea din contul S.R.L. "Elio Design" cheltuielile legate de asistența juridică.

În motivarea a indicat că, S.R.L. "Ergolemn" și S.R.L. "Elio Design" au avut calitate de părți oponente în trei litigii anterioare legate de apărarea drepturilor de proprietate intelectuală: - Litigiul privind declararea nulității contractului de cesiune parțială a mărcii", - Litigiul privind declararea nulității mărcii; - Litigiul privind protecția drepturilor asupra mărcii. În toate aceste litigii S.R.L. „Ergolemn” a obținut câștig de cauză.

Primul litigiul a fost inițiat la 03.02.2015 de către S.R.L. „Ergolemn”, care a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „Elio Design” cu privire la declararea nulității contractului de cesiune parțială a mărcii nr. 14501 din 22.01.2013.

Cauza respectivă s-a aflat pe rolul instanțelor 3 ani și 9 luni, începând cu 03.02.2015 (data depunerii cererii de chemare in judecată), până la data de 14.11.2010, când hotărârea de declarare a nulității contractului de cesiune parțială a mărcii, nr. 14501 din 22.01.2013, a devenit irevocabilă.

În cadrul litigiului dat, reclamantul a fost asistat și reprezentat de avocații

B.A.A. „Legitimus”.

Reclamantul a susținut că volumul de muncă prestat de avocați a fost unul considerabil, iar pentru serviciile prestate, avocatul Calaida Denis a întocmit raport de activitate pe cauza data. Serviciile juridice prestate de avocați, după cum reiese și din raport, se rezumă la următoarele acte de bază: - 9 consultații Clientului, (27 de ore de muncă); Avocații au participat la 16 ședințe de judecată (în jur 16 de ore de muncă); - Avocații au întocmit și depus 6 acte de procedură (cerere de chemare în judecată, referința, cereri de recurs) (35 de ore de muncă); - Precum și întocmirea actelor prezentate de reclamant, studierea actelor de procedură depuse de pârâțul S.R.L. „Elio Design” (15 ore de munca).

Cel de al doilea litigiu a fost S.R.L. „Elio Design” vs S.R.L. „Ergolemn” privind declararea nulității mărcii.

S.R.L. „Ergolemn” a avut calitate de pârât, iar cauza a durat 4 ani, de la 19.03.2015 (data depunerii cererii de chemare în judecată), până la data de 27.03.2019 (când a fost soluționată irevocabil prin decizia CSJ nr. 2rac-247/10).

În această cauză, S.R.L. „Ergolemn” a fost reprezentată de avocații BAA „Legitimus”, iar serviciile prestate la caz se rezuma la următoarele acte de bază ședințe de judecată (în prima instanță și instanța de apel) la care au participat avocați, care reprezintă 8 ore de muncă, studierea legislației în domeniul proprietății intelectuale, a practicii judiciare, a cererilor depuse de partea oponentă și intervenientul accesoriu (cererea de chemare în judecată/de majorare a cuantumului pretențiilor din acțiune, apel, recurs, etc.), 52 de ore de muncă, 8 consultații oferite clientului 22 de ore de muncă.

Cel de al treilea litigiu a fost S.R.L. „Elio Design” vs S.R.L. „Ergolemn” privind protecția drepturilor asupra mărcii. susține că, S.R.L. „Ergolemn” a fost pârât, iar cauza a fost inițiată la 05.11.2015 și a durat până la 16.05.2018, când hotărârea de respingere a acțiunii S.R.L. „Elio Design” a devenit irevocabilă (încheierea CSJ nr. 2ra-767/2018).

Reclamantul a indicat că i-au fost prestate un volum considerabil de servicii juridice, care se rezumă la următoarele acte de bază: - Studierea cererii de chemare în judecată, a legislației, a practicii judiciare, a actelor de procedură depuse de oponenti-34 de ore de muncă; Participarea avocaților la ședințele de judecată (prima instanță și instanța de apel) - 101 ore de muncă; Consultațiile oferite clientului la diverse etape ale procesului - 25 de ore de muncă.

Pentru serviciile de asistență juridică prestate de avocații B.A.A. „Legitimus”, de care a beneficiat S.R.L. „Ergolemn”, în toate cele trei litigii a fost achitată efectiv suma de 184 220 (una sută optzeci și patru mii două sute douăzeci) lei, care a fost achitată eșalonat, începând cu luna februarie 2015, până în luna decembrie anul 2019.

S.R.L. „Ergolemn” a susținut că cheltuielile necesită a fi compensate în mărime deplină, întrucât acestea întrunesc toate cele trei condiții stabilite de art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiind reale, necesare și rezonabile.

În ceea ce privește caracterul real al cheltuielilor de asistență juridică, susține că acestea sunt indicate în actul de verificare al decontărilor reciproce dintre S.R.L. „Ergolemn” și B.A.A. „Legitimus” precum și facturile fiscale emise în perioada februarie 2015 noiembrie 2019.

S.R.L. „Ergolemn” nu dispune de angajați cu studii juridice și reieșind din complexitatea cauzelor împotriva S.R.L. „Elio Design” (privind protecția proprietății intelectuale), și a beneficia de un drept efectiv de acces la justiție, a fost cazul de a apela la serviciile de asistență juridică calificată a avocaților, în acest context, cheltuielile de asistență juridică fiind necesare.

Reclamantul consideră că suma de 186 000 lei, este una rezonabilă, și necesită a fi încasată din contul pârâtului, în baza criteriilor precum: Complexitatea cauzelor, potrivit căreia, litigiul dintre S.R.L. „Ergolemn” și S.R.L. „Elio Design” ține de domeniul proprietății intelectuale, precum și cu privire la declararea nulității actelor juridice, care, potrivit nomenclatorului gradelor de complexitate ale cauzelor, din Regulamentul privind stabilirea gradelor de complexitate unice naționale a cauzelor judiciare civile, penale și contravenționale aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii, au gradul de complexitate înalt.

Volumul de muncă prestat de avocații care au reprezentat interesele S.R.L. „Ergolemn”, pe toate cele trei litigii, pe durata a 4 ani s-a prestat un volum considerabil de servicii de asistență juridică fiind necesară studierea legislației pertinente, a practicii judiciare relevantă, studierea actelor de procedură depuse de părțile oponente (cereri de chemare în judecată, cereri de apel, cereri de recurs), întocmirea și depunerea cererilor legate de actele de procedură de către avocații S.R.L. „Ergolemn” - în jur de 106 ore de muncă, participarea la ședințele de judecată (în total 34 de ședințe), 72 de ore de consultații necesare oferite reclamantului, deplasări la ședințele de judecată.

În litigiile menționate, S.R.L. „Ergolemn” a fost reprezentat în toate nivelele de jurisdicție (Judecătoria, Curtea de Apel și Curtea Supremă de Justiție).

Recomandările Uniunii Avocaților privind mărimea onorariilor avocaților, care potrivit pct. 5 din Decizia nr. 2 din 30.03.2012 a Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova, privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, un diapazon rezonabil și recomandabil pentru mărimea tarifelor orare ale avocaților din Republica Moldova este între 50 și 150 euro/ora (n.a. între 950 și 2900 lei pentru o oră de muncă) deși avocații sunt absolut liberi să-și stabilească tarifele orare și în afara diapazonului menționat.

Stabilirea unor tarife orare mai mari de 150 euro/oră sau mai mici de 50 euro/oră va depinde exclusiv de înțelegerea părților.

Un calcul al volumului de muncă al avocaților B.A.A. „Legitimus”, indică 254 de ore efective de muncă, raportate la onorariul achitat (184 220 lei), rezultând aproximativ 725 lei pe oră (în jur de 40 de euro/oră).

Astfel, onorariul perceput este rațional și în raport cu timpul de muncă prestat, fiind chiar inferior recomandărilor făcute de Uniunea Avocaților.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 06 iulie 2021 cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Ergolemn”, s-a admis parțial.

S-a încasat din contul S.R.L. „Elio Design” în beneficiul S.R.L. „Ergolemn” suma de 15 000 (cincisprezece mii) cheltuieli de asistență juridică. În rest, cererea de chemare în judecată, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 08 iulie 2021, avocatul Isae Cireș acționând în interesele S.R.L. „Ergolemn” a declarat apel împotriva hotărârii

Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 06 iulie 2021, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

La 08 februarie 2022, S.R.L. „Elio Design” a depus apel incident prin care a invocat că deși instanța reține că la materialele cauzei nu există probe privind faptul că cheltuielile a căror compensare se solicită au fost real suportate de SRL „Ergolemn” în cele 3 cauze civile și că acest cheltuieli urmează să fie încasate de la SRL „Elio Design”, în final instanța ajunge la o concluzie contradictorie privind necesitatea micșorării cuantumului cheltuielilor de asistență juridică de la suma de 184220 lei la suma de 15000 lei.

Consideră că odată ce instanța de judecată constată că în general nu sunt probe care să confirme că cheltuielile de asistență juridică a căror compensare se solicită au fost real suportate în cauzele cu participarea S.R.L. „Elio Design”, concluzia de micșorare a cuantumului nu derivă din premise. Cu alte cuvinte, instanța nu poate stabili că o parte din cheltuielile de asistență juridică nu sunt rezonabile, de vreme ce a stabilit în aceeași hotărâre că nu există probe privind realitatea cheltuielilor în general.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2022, s-a respins apelul declarat de avocatul Cireș Isae în interesele SRL „Ergolemn”.

S-a admis apelul incident depus de S.R.L. „Elio Design”.

S-a casat hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 06 iulie 2021, fiind emisă o nouă hotărâre prin care:

S-a respins, ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Ergolemn” împotriva S.R.L. „Elio Design” cu privire la încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că S.R.L. „Ergolemn” în susținerea acțiunile sale a prezentat actul de verificare a decontărilor reciproce dintre S.R.L. „Ergolemn” și BAA „Legitimus”, rapoartele de activitate pe cele trei cauze întocmite de avocatul Denis Calaida și facturile fiscale emise de BAA „Legitimus” la prestarea unor servicii juridice reclamantului pentru perioada februarie 2015 - noiembrie 2019.

Instanța de apel a constatat că la materialele cauzei civile nu se regăsesc copiile rapoartelor detaliate privind prestarea serviciilor juridice potrivit cărora necesită să conțină timpul, orarul și prețul serviciilor, actele de predare-primire a serviciilor, copiile de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată care să facă dovadă a achitării onorariilor avocaților din cadrul Biroului Asociat de Avocați „Legitimus” de către reclamant.

Rapoartele de activitate a B.A.A. „Legitimus”, nu conțin prețul serviciilor prestate, iar instanța este în imposibilitate să stabilească care anume este prețul serviciilor și, dacă aceste cheltuieli sunt sau nu sunt întemeiate.

Reclamantul nu a prezentat un contract de prestări servicii de asistență juridică potrivit căruia instanța de judecată ar putea să determine modalitatea de calcul al onorariului stabilit persoanei juridice pentru prestarea serviciilor avocaționale, dar și nemijlocit prețul acestora.

Instanța a conchis că facturile fiscale eliberate de reclamant, nu pot fi apreciate ca veridice, deoarece acestea nu probează suportarea unor cheltuieli de către S.R.L.

„Ergolemn”, ci doar îndeplinirea de către BAA „Legitimus” a obligației sale de emiteră a actului fiscal la momentul apariției obligației fiscale.

Din conținutul facturilor fiscale nu demonstrează temeinicia pretențiilor înaintate și nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a fi considerate drept dovezi ale unor plăți efectuate de către SRL „Ergolemn”. La rubrica „denumirea”, figurează consemnarea „servicii juridice”, fără a exista vre-un indiciu că sumele ar fi fost încasate în legătură cu cele trei procese judiciare.

Astfel, instanța a reținut că nici una dintre acestea nu face dovada plății unor sume în legătură cu litigiile la care face trimitere reclamantul.

La 17 august 2022, S.R.L. „Ergolemn”, reprezentată de avocatul Cireș Isae a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2022 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, și emiteră unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivare a invocat că aprecierea probelor de către instanța de apel a fost arbitrară. Faptul că S.R.L. „Ergolemn” a suportat cheltuieli de asistență juridică în mărime de 184 220 lei în trei litigii este demonstrat prin actul de verificare al decontărilor reciproce dintre S.R.L. „Ergolemn” și BAA „Legitimus”.

Din înscrisurile prezentate se reflectă volumul de lucru efectiv prestat de către BAA „Legitimus”, S.R.L. „Ergolemn” în cauzele respective.

Onorariul serviciilor juridice au fost stabilite în corespundere cu Recomandările Uniunii Avocaților privind mărimea onorariilor avocaților.

Astfel, potrivit calcului volumului de muncă al avocaților B.A.A. „LEGITIMUS”, este de 254 de ore efective de muncă.

Raportate la onorariul achitat rezultă aproximativ 725 lei pe oră (înjur de 40 de euro/oră). Acest onorariul perceput este rațional și în raport cu timpul de muncă prestată, fiind chiar inferior recomandărilor făcute de Uniunea Avocaților, și ținând cont de celelalte criterii, se justifică încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în cele trei procese de judecată.

Astfel, circumstanțele respective sunt temeiul de declarare a recursului în baza art. 432 alin.(4) din Codul de procedură civilă și a solicitat admiterea recursului.

Cu referire la termenul de depunere a recursului.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei 17 mai 2022, însă potrivit informației de la fila dosarului 59 Vol.III, instanța a expediat părților decizia motivată la 28 iunie 2022.

Respectiv, cererea de recurs declarată la 17 august 2022, este depusă în termen.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 05 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii (f.d.70), fiind recepționat la 13 septembrie (f.d.71 Vol. III).

Prin referința depusă la 20 septembrie 2022 S.R.L. "Elio Design" a invocat că nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Argumentele recursului se referă la aprecierea eronată a probelor, însă alegațiile respective au fost examinate de către instanța de apel.

Soluția instanței de apel este corectă, la materialele dosarului nefiind prezentate probe că aceste cheltuieli au fost prezentate.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages

Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată "Ergolemn", reprezentată de avocatul Cireș Isae, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Societatea cu Răspundere Limitată "Ergolemn", reprezentată de avocatul Cireș Isae.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat

Victor Burduh